

Od przysłówków głowa nie boli

Bibliografia:

- Źródło: Tove Jansson, *Kometa nad Doliną Muminków*, tłum. Teresa Chłapowska, Warszawa 1977, s. 166–167.

Od przysłówków głowa nie boli

Przysłówek

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Przeczytaj poniższy tekst [Tove Jansson](#), a następnie wykonaj związane z nim ćwiczenia.

” Tove Jansson

Kometa nad Doliną Muminków

Owego piątku siódmego sierpnia było [...] bezwietrznie i potwornie gorąco. Nikt nie wiedział, która godzina, mieli tylko ogólne wrażenie, że jest bardzo późno.

Kometa zrobiła się jeszcze większa i widać było wyraźnie, że zmierza ku Dolinie Muminków. Płomienie wokół niej były białe i strasznie mocno świeciły.

Muminek pierwszy zszedł z drzewa. Rozejrzał się ostrożnie, węsząc na wszystkie strony. A potem zawołał:

– Jak tu zielono! Wszędzie są liście i kwiaty!

Las nie był wyjezdzony i wyglądał normalnie, a nawet podobny był do lasu niedaleko ich domu. Tego dnia wszystkie stworzonka,

najmniejsze nawet mrówki, schowały się pod ziemię, jak tylko mogły najgłębiej, ptaki siedziały cicho w drzewach i czekały.

Źródło: Tove Jansson, *Kometa nad Doliną Muminków*, tłum. Teresa Chłapowska, Warszawa 1977, s. 166–167.

Ćwiczenie 1

Wyszukaj w powyższym tekście i zapisz poniżej wyrazy, które odpowiadają na pytania: jak?, gdzie?, kiedy? Określ, jakie to części mowy.

Jak?

Gdzie?

Kiedy?

Jaka część mowy odpowiada na te pytania?

Pamiętaj!

Przysłówek nazywa różne okoliczności, które towarzyszą wykonywaniu czynności. Najczęściej określa czasownik i odpowiada na pytania: jak? (miło), gdzie? (blisko), kiedy? (pojutrze). Przysłówki utworzone od przymiotników stopniują się, np. miło, milej, najmilej.

Przysłówek

Źródło: a. nn., domena publiczna.

Ćwiczenie 2

Wybierz z tekstu 'Kometa nad Doliną Muminków' cztery przysłówki, które się stopniują. Zapisz ich formy każdego stopnia.

stopień równy

stopień wyższy

stopień najwyższy

Ćwiczenie 3

Wyszukaj w tekście i wpisz poniżej przysłówki będące określeniami podanych czasowników.

siedziaty

wyglądał

rozejrzał się

było

Ćwiczenie 4

Do przysłówków w tabeli dopasuj podane poniżej ich synonimy i antonimy (wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne).

Przysłówek	Synonim	Antonim
chłodno		
mądrze		
szybko		
lekkko		
krótko		
szaro		
prosto		
wesoło		

- wolno równo radośnie inteligentnie smacznie pięknie kolorowo
delikatnie chwilowo krzywo ciężko popielato zimno złowrogo
prędko długo głupio ciepło brudno smutno

Ćwiczenie 5

Od podanych przymiotników utwórz przysłówki.

- nagły -
- zadziorny -
- społeczny -
- hardy -
- rzęsy -
- przewrotny -
- subtelny -
- kształtny -
- krwawy -
- litościwy -
- żałosny -
- sugestywny -
- dramatyczny -

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Ułóż trzy zdania o wybranych bohaterach literackich. W wypowiedzeniach zastosuj kilka przysłówek z poprzedniego ćwiczenia. Zapisz je poniżej lub w zeszycie.

Ćwiczenie 7

Zastąp części zdań odpowiednimi przysłówkami, wybierając je spośród podanych poniżej.

Jadł, aż mu się uszy trzęsły. – Jadł .

Śmiał się od ucha do ucha. – Śmiał się .

Znali się jak tyse konie. – Znali się .

Pędziła na złamanie karku. – Pędziła .

Czuł się jak zbity pies. – Czuł się .

Szła noga za nogą. – Szła .

Spała jak zajac. – Spała .

podle

hardo

nudno

serdecznie

szybko

czujnie

łapczywie

doskonale

powoli

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Przekształć podane związki rzeczowników z przymiotnikami na związki czasowników z przysłówkami.

Wzór: głębokie westchnienie – westchnąć głęboko.

celny strzał –

przeraźliwy krzyk –

rzewny płacz –

przewlekła choroba –

bezwzględne rządy –

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 9

W podanych przysłowicach zaznacz pomarańczowym kolorem przysłówki, a niebieskim przymiotniki.

pomarańczowy

niebieski

Co jawnie darujesz, potajemnie ci zwróca.

Roztropniej dać wełnę niż całego barana.

Najpiękniejszą mową jest czyn.

Od tysiąca lękliwych wojowników lepsi dwaj, ale odważni.

Wieczór bywa mądrzejszy niż poranek.

Im pełniejszy kłós ryżu, tym niżej się schyla; pusty, im dłużej stoi, tym wyższy.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 10

Na podstawie poniższych informacji określ pochodzenie przysłów znajdujących się w tabeli.

Przysłowie:

sudańskie – zawiera jeden przymiotnik w stopniu najwyższym;

fińskie – jeden przymiotnik w stopniu wyższym;

armeńskie – jeden przysłówkę w stopniu wyższym, jeden przymiotnik w stopniu równym;

gruzińskie – trzy przymiotniki: dwa w stopniu równym, jeden w stopniu wyższym;

chińskie – zawiera dwa przysłówki w stopniu równym;

malajskie – zawiera trzy przymiotniki: dwa w stopniu wyższym, jeden w stopniu równym oraz dwa przysłówki w stopniu wyższym.

Przysłowie	Pochodzenie
Co jawnie darujesz, potajemnie ci zwrócą.	<input type="text"/>
Roztropniej dać wełnę niż całego barana.	<input type="text"/>
Najpiękniejszą mową jest czyn.	<input type="text"/>
Od tysiąca lękliwych wojowników lepsi dwaj, ale odważni.	<input type="text"/>
Wieczór bywa mądrzejszy niż poranek.	<input type="text"/>
Im pełniejszy kłos ryżu, tym niżej się schyla; pusty, im dłużej stoi, tym wyższy.	<input type="text"/>